

ratur. Et ideo primo quidem et propriissime persona dicitur assumere; secundario autem votest dici, quod etiam natura assumpsit naturam ad sui personam. Et secundum etiam hunc modum dicitur natura incarnata, non quasi sit in carnem conversa, sed quia naturam carnis assumpsit; unde Damascenus dicit¹: Dicimus naturam Dei incarnatam esse, secundum beatos Athanasium² et Cyrillum³.

Ad primum ergo dicendum, quod ly se est reciprocum, et refert idem suppositum. Natura autem divina non differt supposito a persona Verbi; et ideo in quantum natura divina sumit naturam humanam ad personam Verbi, dicitur eam ad se sumere. Sed quamvis Pater sumat naturam humanam ad personam Verbi, non tamen propter hoc sumit eam ad se; quia non est idem suppositum Patris et Verbi, et ideo non potest dici proprie, quod Pater assumat naturam humanam.

Ad secundum dicendum, quod illud, quod convenit naturae divinae secundum se, convenit tribus personis; sicut bonitas, sapientia, et humanusmodi. Sed assumere convenit ei ratione personae Verbi, sicut dictum est⁴. Et ideo soli illi personae convenit.

Ad tertium dicendum, quod, sicut in Deo idem est quod est, et quo est, ita etiam in eo idem est quod agit, et quo agit; quia unumquodque agit in quantum est ens; unde natura divina est illud quo Deus agit, et est ipse Deus agens.

COMMENTARIUS

1. Sensus questionis est, de incarnatione jam facta, sicut artic. praeced. diximus, an ratione illius, prout facta est, possit vere dici divina natura humanam assumpsisse; et quamvis Cajetanus intelligat questionem moveri de divina natura, tam significata nomine abstracto deitatis, quam significata nomine hujus Dei, existimo tamen D. Thom. praecipue intendere questionem priori sensu tradere, nam de hoc Deo, ut abstrahit a personis modo supra explicato, nihil D. Thom. disseruit; ut vero supponere potest pro personis, nulla restabat difficultas, cum constet quidquid convenit personae, convenire huic Deo

Lib. 3 Orth. fidei, c. 6, ad finem.

² In Symbolo suo, fin.

³ In Concil. Chal., act. 4, post epist. Cyr., ad Joan., ep. Antioe.

⁴ In corp. art.

supponenti pro personis; quia vero divinitas hoc modo significata, ex modo significandi non videtur supponere pro persona, ideo de illa sub hac ratione est specialis difficultas, quam D. Thomas explicare intendit.

2. Responsio est, naturae divinae convenire assumere, non primario, sed secundario; ad quam confirmandam afferit D. Thom., in argu- mento Sed contra, testimonium August., seu potius Fulgen., lib. de Fide ad Pet., c. 2, ubi sic ait: *Natura, quæ semper genita ex Patre, naturam nostram a matre sine peccato suscepit*; cuius locutionis prior pars est impropriissima, et in rigore falsa, quia divinitas non est genita; et ideo D. Thom. illam pie explicat hoc modo: *Natura per generationem accepta, quæ expositio vera est*; sed illa vel alia simili admissa, fit inefficax hoc testi- monium ad posteriorem partem confirmandam, nam pari ratione exponi poterit in sensu im- propreo; dici enim potest ibi naturam genita- tam sumptam esse improprie pro persona, ut littera etiam contextus indicare videtur.

3. Omissa ergo auctoritate, ratio, qua D. Thomas confirmat conclusionem, est evidens. Quia ex duabus habitudinibus, quas verbum assumendi includit, altera, quæ est habitudo principii, convenit primo et per se naturae, quia illius est virtus agendi; altera vero, scilicet, habitudo termini, quamvis per se primo non conveniat naturae, quia non est natura immediate alteri nature copulata, convenit tamen ratione personæ, in qua sibi naturam conjunxit. Hinc ergo concludit D. Thomas, non solum posse dici naturam divinam huma- nam assumpsisse, sed etiam fuisse incarnata, id est, carni conjunctam, quamvis non in illam conversam.

4. Et hanc locutionem fuisse ab antiquis Patribus usitatam, constat ex iis quæ supra adduximus, disput. 7, sect. 2, in fine, quibus addi possunt Fulgent., q. 2, ad Ferrandum; et Pet. Diacon., libr. de Incarnat., cap. 2; et Augustin., 4 de Trinit., cap. 7 et 11, ubi dicit formam Dei assumpsisse formam servi, et in Enchir., cap. 34, dicit corpus fuisse a divinitate susceptum, et epist. 57, dicit divinitatem fuisse participem factam nostræ mortalitatis; et eodem sensu Nazian., orat. 1, dicit divinitatem fuisse exinanitam, et orat. 51, corpus esse cum divinitate, a qua susceptum est; et fere eodem modo loquitur Leo Pap., epistol. 10, et alia sumi possunt ex Niceta, lib. 3 Thes., cap. 34 et 35

5. Solum est observandum D. Damasc., lib.

3 Fid., cap. 11, non videri admittere illam locutionem simpliciter, sed cum addito aliquo quasi restringente vel definiante illam ad personam Verbi; negat enim divinitatem esse incarnatam, quamvis concedat naturam Verbi esse incarnatam, quia cum divinitas ex modo significandi non supponat pro persona, si absolute incarnata dicatur, significatur ipsam primario et adæquate atque adeo in omnibus personis fuisse incarnatam, quod falsum est; addendo vero naturam Verbi, seu divinitatem in Verbo fuisse incarnatam, jam significatur non secundum se, sed in una persona fuisse carni unitam. Propter quod Nicet., lib. 3 Thes., cap. 11, absolute dicit: *Errorne non caret si naturam divinam incarnatam esse dicamus, vel si carnem a natura divina assump- tam fuisse dixerimus*. Gabriel vero in 3, d. 5, concl. 4 et 5, admittit naturam divinam esse incarnatam, et univisse sibi naturam humanam, non tamen eam assumpsisse. Sed cum res constet, et modus loquendi D. Thom. sit communis Sanctorum, non est quod in illo timeamus; et Damasceni quidem admonitio non displicet, tamen ubi jam non est erroris periculum, non est adeo necessaria, praesertim quia in rigore sermonis, sicut divinitas simpliciter dici potest unita carni, ita dici potest incarnata, nam idem est sensus. Note- tur tamen obiter ex D. Thom. discursu, *incar- natam esse*, vel *assumpsisse humanitatem*, non eodem modo dici de Verbo et de divinitate; de Verbo enim dicitur, ut de proprio termino ad quem unio facta est, de divinitate vero solum quia eidem termino unionis, seu Verbo conjuncta est. Sed de hac locutione, et de aliis quæ ex illa sequuntur, dicemus latius infra, q. 16, art. 5; rem vero ipsam magis disputatione sequenti explicabimus.

6. Solutiones ad primum et secundum sa- tis ex dictis sunt expositæ. Solutio etiam ad tertium clara est; quia vero in illa dicit D. Thomas naturam divinam esse, et qua Deus agit, et Deum ipsum agentem, inde colligit Cajetanus D. Thomam non solum hic ques- tionem tractare de deitate, sed etiam de hoc Deo; colligit deinde hunc Deum, prout ab- trahit a personis, esse primarium principium assumptionis, licet non sit primarius terminus. Sed neutrum colligitur ex D. Thoma, quia potius supponit ipsi Deo convenire effi- cere, ut inde concludat propter summam simplicitatem etiam posse tribui deitati, quia in Deo idem est, quo est, et quod est; quod est verum de essentia et persona, etiam si non

admitteretur hic Deus abstractus a personis, ut Cajetanus opinatur; et ideo nihil quod ad illam questionem pertineat ex hac solutione sumi potest, quidquid de re ipsa sit.

DISPUTATIO XII,

in duas sectiones distributa.

DE PERSONA ASSUMENTE, ET HUMANITATI UNITA PER INCARNATIONEM, PROUT FACTA EST.

Tota hujus questionis materia in duas par- tes supra divisa est, et ita duabus disputatio- nibus illis partibus respondentibus eam com- prehendemus; quarum altera pertinet ad incarnationem jam factam; altera ad possibili- lem. In præsenti disputatione de priori parte agendum est, in qua duo tantum occurunt consideranda. Primum est quasi materiale, scilicet, quæ persona divina fuerit incarnata; alterum est quasi formale, scilicet, quæ fuerit ratio terminandi naturam assumptam.

SECTIO I.

Utrum sola persona Filii fuerit incarnata, et hu- manitatem assumpserit.

1. Sabelliani. — Augustinus. — Petrus Gnaphæus. — Socrates. — Patripassiani. — Anselmus. — Quod persona Filii incarnata fuerit, nullus hæreticorum unquam negavit, ut satis in superioribus ostensum est, cum Christi divinitatem et humanitatem probaremus. Quod vero non tantum Filius, sed etiam Pater, et Spiritus Sanctus, incarnati fuerint, affirmarunt imprimis Sabelliani; cum enim personarum distinctionem negarent, conse- quens illis fuit ut Filium sine Patre incarnari posse negarent, quia non re, sed nomine tan- tum illos distinguebant, ut ex August. sumi- tur, lib. de Hæres., in 36 et 41. Petrus etiam Gnaphæus fertur in hunc incidisse errorem, de quo satis in disp. 7, sect. 2 et 3, diximus. Refert item Socrates, lib. 2 Histor., cap. 19, fuisse coactum Concilium quoddam contra hæreticos dictos Patripassianos, qui totam Trinitatem incarnatam fuisse dicebant. Denique tempore D. Anselmi hic error excitatus est, et in Concilio quodam Rhemensi damna- tus, ut ipse refert lib. de Incarnat. Verbi, quem contra illum errorem scripsit.

2. Dico tamen primo: ex divinis personis sola persona Filii incarnata est, et humanita- tem assumpsit. Est de fide definita in quinta Synodo, collat. 8, can. 4 et 10, et Concilii La-

teran., sub Mart. I, consult. 5, can. 4 et 10, et Concilio Lateranens., sub Innocentio III, et habetur in cap. Firmiter, de Summa Trinit. et Fide Cathol., et in Concilio Tolet. VI et XI, in Confessione Fidei, et Carthag. V, cap. 1, et Wormatiens., in Professione Fidei. Et sumitur ex omnibus Scripturæ locis, in quibus Filius Dei specialiter dicitur incarnatus, quod nunquam de Patre, vel Spiritu Sancto asseritur; eodem modo dicitur Patrem dedisse nobis Filium, et tradidisse in mortem, et alia similia. Item ex illis quibus dicitur Filius minor Patre ratione assumptæ naturæ, hoc enim verum non esset si Pater etiam esset homo. Præterea, quia Scriptura sacra ita distinguit Christum a Patre et ab Spiritu Sancto, sicut Filium seu Verbum; ergo sentit Christum, ut subsistentem in humanitate et divinitate (hoc enim nomen Christi significat), personaliter distingui a Patre et ab Spiritu Sancto: denique arguit Felix I, epist. 1 decretali, quia Filius specialiter dicitur visibilis, seu visus in terris, propter mysterium Incarnationis.

3. Traditionem sanctorum Patrum referre non oportet, quia est notissima; statim vero, tam in hac quam in sectione sequenti varia illorum testimonia necessario indicabimus. Ratione non potest simpliciter demonstrari hæc veritas, cum ex divina pendeat voluntate; traduntur tamen a Patribus variae rationes congruentes, propter quas conveniens fuit Filii personam, potius quam alias incarnari. Prima, ut idiomata essent, quantum fieri possit, similia, id est, ut qui ab æterno erat Filius Dei, in tempore fieret filius hominis, et nomen Filii Patri, vel Spiritui Sancto nullo modo communicaretur. Ita Damasc., lib. 4, c. 4; Anselm., dicto lib. de Incarnat. Verbi, c. 4, et lib. 2 Cur Deus homo, e. 9. Secunda, quia Verbum est exemplar, et sapientia, per quam facta sunt omnia; et ideo decuit ut per eamdem sapientiam incarnatam omnia instaurarentur, et ad excellentiorem quamdam dignitatem proveherentur, juxta illud Pauli ad Ephes. 1: *Instaurare omnia*, etc. Ita Damasc. supra, et indicat Augustinus, tract. 17, in Joan., circa illa verba: *Pater meus usque modo operatur, et ego operor*. Tertia, ut naturalis Filius filios adoptivos honoraret, et sibi faceret similes. Quarta, pertinuit enim ad Filium, Patris injuriam vindicare, et filios adoptivos reparare. Quinta, quia homines perirent appetendo scientiam et similitudinem Dei, conveniens fuit, ut per ipsum Verbum,

quod est sapientia, et imago Patris, a quo quodammodo fuerat sumpta occasio humanae ruinæ, redimerentur, ut late Bernard., serm. in Dom. 1 Adv. Sexta, quoniam dæmon primatum appetierat, qui Filio debetur, decuit ut per ipsum Filium expugnaretur: August., lib. Quest. Veteris et Novi Testam., q. 113. Septima, quia persona incarnata oratura erat ad Patrem pro hominibus, optime hoc munus accommodatum est personæ Filii. Ita Ansel. supra. Octava: Filius est quasi persona media inter Patrem et Spiritum Sanctum, procedit enim a Patre, et producit cum illo Spiritum Sanctum; ideo decuit ut etiam esset mediator inter Deum et homines. Aliæ rationes similes facile sumi possunt ex Athanas., libris de Incarn. Verbi, et de Corporali ejus advent.; August. de Eccles. dogmat., c. 2; Fulgent., de Fide ad Petrum, c. 2; Bernard., serm. 1 de Nativit., et super Missus est. Leone Papa, serm. 4 de Nativit.; Rich. de S. Vict., lib. de Incarn. Verbi, c. 9, et sequent.; et D. Thom. infra, hac q., art. 8, et 4 contra gent., cap. 42; et Alex. Alem., 3 p., q. 2, memb. 5, et aliis Theologis, in 3, d. 1 et 5.

4. Sed objicitur, quia impossibile est unam personam operari incarnationem sine alia; ergo et incarnari sine alia; probatur consequentia, quia non est major ratio in uno quam in alio; nam per incarnationem, duplum dependentiam intelligitur habere humanitas a persona: altera est a causa efficiente et conservante unionem; altera est, ut a termino, seu a supposito unionem terminante; sed quamvis personæ distinguantur realiter, nihilominus prima dependentia seu relatio non potest esse ad unam personam sine alia; ergo nec secunda. Confirmatur, quia non potest una persona objective terminare visionem claram sui sine alia; ergo nec potest terminare humanitatem. Ad argumentum solutio pendet ex dicendis sectione sequenti; ideo breviter negatur sequela; et ratio est, quia ratio efficienti incarnationem est una et eadem in omnibus personis, quæ nihil efficiunt ut distinctæ, sed ut unum; et ideo nihil potest una efficere quod non faciat alia; ratio vero terminandi est relatio quæ realiter distinguitur ab aliis, et ita una persona terminat, ut distincta ab aliis, et ideo potest terminare sine illis.

5. Et declaratur, nam unaquæque relatio divina terminat ipsam essentiam divinam terminatione distincta ab aliis relationibus, et ideo per se constituit distinctam personam di-

vinam ab aliis; ergo quælibet etiam per se potest terminare naturam humanam terminacione distincta ab aliis; ergo et sola potest terminare sine aliis. Probatur ultima consequentia (reliqua enim omnia clara sunt), quia respectu humanitatis non habent relations divinæ eam connexionem quam habent respectu divinitatis; hæc enim connexionem duplex est. Prima, ex parte ipsius divinitatis, quæ natura sua, et ob suam infinitatem, postulat terminari a tribus, et non potest esse in statu præternaturali, et ideo non potest terminari ab una persona, quin simul terminetur ab aliis; humanitas vero nec petit terminari a pluribus personalitatibus, absolute loquendo, nec illi est connaturale, ut divina relatione terminetur, sed supernaturalis; et ideo ex hac parte omnino est liberum Deo, quod una vel alia relatione humanitas terminetur. Secunda connexionis est ex parte ipsarum relationum; habent enim inter se necessariam habitudinem originis vel respectus; et ideo non potest esse una sine aliis; et ideo non potest una terminare divinam essentiam, quin simul aliæ terminent, quia non possunt esse extra divinam essentiam; at vero respectu humanitatis non ita se habent, quia non sunt idem illi, sicut divinæ essentiae, nec necessario sunt unitæ illi; et ideo nulla est necessaria connexionis inter illas quoad hanc unionem; nec vero una potest indigere alia ob insufficientiam, ut per se constat; esset enim hæc magna imperfectio; ergo.

6. Sed urget Gabriel in 3, d. 1, q. 1, a. 3, dub. 2, inquirendo currelatio ut si non possit esse ratio efficienti, sicut terminandi; quia etiam ut relatio habet propriam perfectionem, quæ est major quam omnis perfectio creaturaræ; ergo per illam ut sic erit sufficiens principium agendi, sicut terminandi. Respondet primo ex aliorum opinione, relationem, ut relationem, nullam dicere perfectionem, et ideo non posse esse rationem agendi; quam solutionem ipse merito improbat, tum quia relatio divina re vera dicit propriam perfectionem relativam infinitam in suo genere; tum etiam quia, si illa ratio esset vera, nec posset esse ratio terminandi, quia ad hoc requiritur magna perfectio subsistentiæ, ut ex supra dictis patet. Ideo ipse respondet, nullam a nobis posse reddi rationem, ob quam possit relatio divina esse ratio terminandi unionem, et non efficienti, sed hoc sola fide teneri.

7. Non est tamen adeo difficile hujus reiratio-

loquendi, ex hac habitudine speciem sumit, et non potest res clare videri, et quidditative cognosci, sine his cum quibus habet intrinsecam connexionem in sua specificatione. Quod ita potest amplius explicari: nam cum relatio realiter unitur, solum conjungitur secundum quod in se est, atque adeo ad modum absoluti (sicut dici solet in materia de constitutione divinarum personarum); at vero cum relatio videtur, cognoscitur secundum quod exercet habitudinem ad suum terminum, et ideo videri non potest sine illo.

9. Dico secundo: per incarnationem, prout facta est, divina natura fuit vere et realiter unita naturæ humanæ in persona Verbi. Hæc est æque certa ac præcedens, et sumitur ex eisdem testimoniis Scripturarum et Conciliorum. Et sunt optima verba illa Pauli, ad Colos. 2: *In quo habitat plenitudo divinitatis corporaliter, quæ supra, q. 2, art. 40, ad 2, in hoc sensu explicata sunt; et illa 2 ad Corinth. 5: Erat Deus in Christo, mundum reconcilians sibi.* Omnia etiam, quæ supra diximus de compositione Christi ex duabus naturis, hanc veritatem confirmant; docent enim Concilia, et Patres ibi citati, hanc compositionem consistere in substantiali unione duarum naturarum in una subsistentia. Denique hoc ipsum confirmant, quæ circa litteram art. 2 hujus questionis, et supra, disp. 7, sect. 2, adduximus de illa propositione: Divinitas est incarnata.

0. Ratione declaratur, quia natura divina intime et essentialiter includitur in proprietate personali Filii Dei, cum perfecta simplicitate et unitate quam cum illa habet; ergo non potuit illa proprietas uniri naturæ humanae, quin ipsa etiam divinitas illi maneret conjuncta. Et confirmatur, quia conjunctio duarum naturarum in uno supposito substantialis est, natura autem humana unitur divinitæ in eodem supposito; ergo. Sed in hoc est advertenda differentia inter divinam naturam et quamcumque aliam; nam si Verbum assumeret naturam angelicam et humanam, illæ essent quidem substantialiter conjunctæ in eodem supposito, non tamen ita proxime et intime, sicut nunc divinitas et humanitas copulantur; utraque enim illarum naturarum esset distincta a Verbo; natura autem divina, quia est idem cum persona Verbi, et in illa intime includitur, intime ac proxime unitur humanæ naturæ per proprietatem Verbi personalem. Sumitur ex D. Thoma, infra, art. 7, ad 3.

11. Dices: ergo pari ratione persona Patris et Spiritus Sancti erunt unitæ substantialiter et realiter humanæ naturæ Christi, ratione divinitatis, a qua in re non distinguuntur. Respondetur negando sequelam, certum enim de fide est, personas Patris et Spiritus Sancti nullo modo fuisse incarnatas, nec per se, nec per aliud re aut ratione distinctum, cum tamen divinitas in aliquo sensu vere dicatur incarnata, ut supra, circa litteram, explicatum est. Ratio vero hujus explicabitur melius sectione sequenti; nunc solum dicitur ea quæ convenient nativæ ratione unius personæ, aliis personis non necessario communicari, hujusmodi autem esse unionem hanc. Et hæc sufficiunt de re ipsa, nam de modo loquendi satis dictum est circa litteram D. Thom., et plura dicemus quæst. 16.

12. *An Pater et Spiritus Sanctus speciali modo sint in Christo.* — Sed occurrit hic gravis difficultas, an Pater et Spiritus Sanctus ratione hujus unionis habeant specialemodum existendi in humanitate unita, quamquam illi uniti non sint. Quod dubium non invenio in terminis tractatum a Theologis in hoc mysterio, sed contenti sunt absolute negando unionem factam esse ad has personas, quo videntur significare negantem partem potius quam affirmantem. D. Thomas, 1 p., q. 43, art. 3, dicit Deum non existere novo modo in aliqua natura rationali, præter illos tres universales per essentiam, præsentiam, et potentiam, nisi per gratiam gratum facientem. Hugo vero Cardinalis, qui agens de mysterio Eucharistiae simile dubium tetigit, in tractatu qui inscribitur Speculum Ecclesiæ, in § qui incipit: Post hæc igitur incipit sexta pars, definit Patrem vel Spiritum Sanctum nullo speciali modo esse sub speciebus sacramentalibus, etiam per concomitantiam; quod non posset esse verum, si speciali modo essent in humanitate Christi. Unde a posteriori sumi potest argumentum, nam si illæ personæ essent speciali modo in Christi humanitate, essent per concomitantiam sub speciebus consecratis; consequens videtur falsum, nam Concilium Tridentinum, sessione 13, c. 3, soli divinitati hoc tribuit (scilicet inter res divinas) propter hypostaticam unionem, quæ ad alias personas non extenditur.

13. *Respondetur affirmative.* — Nihilominus dicendum mihi videtur sine ulla dubitatione, Patrem et Spiritum Sanctum esse in illa humanitate ratione hujus unionis, singulari et altiori modo quam in omnibus creaturis sint;

quam sententiam necessario supponunt, qui dicunt has personas esse speciali modo sub speciebus panis et vini consecratis, nam illud non potest esse verum ex vi illius mysterii solius, nisi in quantum hoc supponit, ut per se constat; tenet autem illam sententiam Gabriel, lect. 42, super Cano, conclus. 2; et Viguier, in Instit. Theol., c. 16, § 3, vers. 4. Et eam mihi sumo ex Augustino, sermone tertio de Tempore, ubi sic ait: *Filius suscepit carnem, et non deseruit Patrem, nec se divisit a Patre, suscepit (inquam) Filius carnem in proprietate, sed tamen Pater et Spiritus Sanctus non defuit majestate; in divinitate æqualitas, in carne sola Filii proprietas, non tamen ab eo Patris aut Spiritus Sancti recessit aliquando divinitas.* Cum ergo una sit deitas, una sit divinitas, implevit quidem carnem Christi et Pater, et Spiritus Sanctus, sed majestate, non susceptio. Vis scire quia cum eo fuit et Pater? Non sum, inquit Dominus Jesus Christus, solus, sed Pater mecum est. Audi de Spiritu Sancto, quia cum eo erat. Evangelista refert quia Jesus plenus Spiritu Sancto regressus est a Jordane; ecce sic solus Jesus Christus suscepit carnem, et tamen Pater et Spiritus Sanctus non defuit majestate.

14. Neque obscurius indicavit eamdem sententiam Cyril. Alexan., lib. 9 in Joan., c. 47, ubi exponens verba illa Joan. 14: *In illo die vos cognoscetis quia ego in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis.* Dicit hæc verba esse impleta per mysterium incarnationis, quo factum est ut nos simus in Verbo, quia naturam nostram assumpsit, et consequenter ut ipsum Filium in nobis habeamus, et Patrem per Filium. Tertullianus etiam, lib. contra Praxeam, c. 29 et 30, impugnans eos qui dicunt, Patrem esse passum aut compassum cum Filio, dicit non potuisse quidem Filium pati, nisi Pater esset in natura in qua Filius patiebatur, non tamen propterea ipsum passum, vel compassum fuisse: *Sicut et nos, inquit, pati pro Deo non possumus, nisi Spiritus Dei sit in nobis; non tamen ipse patiens, sed pati posse prestans.* Quod autem hi Patres non loquantur de communi modo quo Deus existit in rebus per essentiam, præsentiam et potentiam, constat, quia non fundantur in sola immensitate divinarum personarum, sed in speciali connexione, quam habent propter unitatem naturæ et operationis.

15. Unde duplice ratione aut modo potest explicari et probari quod dicimus, primo, ex connexione quæ est inter divinas personas,